

ZENTIVA

ZNAČKA S RODOKMENEM

Obsah

Úvodní slovo generálního ředitele Zentiva CZ	3
Historie let 1488–2003	4
Historie od roku 2003 po současnost	10
Rozhovor – Dana Petříková	15
Rozhovor – Arnošt Krška	16
Co jsou generika	18
Produkty, které se drží už desítky let	20
Vize do budoucna	24

K vybraným historickým snímkům v publikaci byla odkoupena práva ze sbírky Českého farmaceutického muzea, střediska Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové

Milí čtenáři,

značka Zentiva letos oslavuje 20. výročí svého vzniku. Společnost jako taková zde ale byla už o mnoho staletí dříve. Pod různými majiteli, různými jmény, v různých systémech. Zdravé jádro, díky němuž se tehdy dostala mezi evropskou špičku, však zůstává už po mnoho generací stále stejné.

A jsem přesvědčen, že stejně neměnná je filosofie našeho podnikání. Upřímně věřím, že i rodina Fragnerova, která firmu v minulém století přestěhovala z Malostranského náměstí do Dolních Měcholup, měla stejný sen jako my: Každý člověk na planetě by měl mít přístup k lékům, které potřebuje.

Naší vizí je, že se tato myšlenka jednou skutečně naplní. Je to naivní? Nemožné? Tak si to představte bez této vize. Bez cíle, ke kterému bychom směřovali. Pak bychom toto přání mohli rovnou založit do šuplíku „nerealizovatelné“.

Možná se podívejte na článek o historii naší značky. Věřím, že bychom nebyli tam, kde jsme, kdyby se kterýkoliv z ředitelů Fragnerových zalekl velkých a troufalých plánů.

I my svým vizím věříme. A děláme vše pro to, aby se naplnily. Nejsem to jen já, jsou to tisíce zaměstnanců Zentivy ve 33 zemích světa. To už má nějakou sílu, nemyslíte?

Že nejde o pouhá slova, dokládá i velikost investic, které pravidelně vkládáme do výzkumu a vývoje. Každý rok jde o částku převyšující půl miliardy korun. Aktivně spolupracujeme s univerzitami

i jinými výzkumnými institucemi a jsme držiteli desítek platných patentů a užžitých vzorů.

Postupujeme k našemu společnému cíli. Krok za krokem.

Stejně tak odvážná by ostatně mohla leckomu připadat idea dodávat léky ve špičkové kvalitě, a přitom co nejlevněji. Vidíte, nám se to daří už desítky let. Ze všech léků dodávaných v Evropě je přibližně 80 procent generik a biosimilárních léků (biologických léků podobných originálu). Přitom tvoří méně než 20 procent celkových nákladů na léky!

Zdravotní systémy zemí, jako je Česká republika, mohou fungovat právě díky dodávkám kvalitních generických léků. Zásadně totiž snižují výdaje zdravotnictví a zachovávají jeho udržitelnost a dostupnost.

Uchovejme si proto své sny i do dalších let. Jak ty velké, které se týkají nás všech, tak ty menší, osobní, jež si každý z nás nese.

Přeji nám všem hodně úspěchů a radosti

Boris Sananes

Generální ředitel Zentiva CZ

ZENTIVA – ZNAČKA S RODOKMENEM

Kryštof Kolumbus se teprve chystal objevit Ameriku a „husitský král“ Jiří z Poděbrad zemřel před pár lety. Právě do samotného konce středověku se datuje vznik společnosti, která je nyní celému světu známá pod jménem Zentiva. Její historie byla mnohdy velice napínavá.

Lékárna U Černého orla,
Malostranské náměstí

Už od roku 1488 je v centru Prahy, jen kousek od chrámu sv. Mikuláše, lékárna. Podle záznamů byli její majitelé většinou dvorními lékárníky. Léky připravovali, jak bylo v té době obvyklé, sami, podle lékařského předpisu. Pod výzkumem některých z nich byl prý podepsán i alchymista Edward Kelley.

Světově známé léky Fragnerovy lékárny

Jedním z nejvýznamnějších majitelů lékárny, v té době známé jako lékárna U Černého orla, byl o několik století později Benjamin Fragner. Plzeňský rodák a student farmacie na pražské Karlo-Ferdinandově univerzitě v lékárně nejdříve pracoval jako praktikant. Po studiích se na čas přestěhoval do Písku, ale honosný dům v centru Prahy si jej přitáhl zpět. Stávající majitel se chystal na odpočinek

Nejmodernější podnik své doby

a Fragner měl před svatbou s dcerou bohatého kupce. Ten novomanželům dům i s lékárnou v roce 1857 koupil.

Magistru, chemikovi a bezpochyby i zdatnému podnikateli Benjaminu se dařilo. K lékárně záhy připojil malou výzkumnou a výrobní laboratoř, v níž připravoval léky a léčivé likéry podle vlastních receptů.

Fragnerova lékárna se brzy stala proslulou. V roce 1866 se zde zrodila Pražská domácí mast, která si udržela obrovskou popularitu celé desítky let. Vyráběla se ještě koncem první světové války a vyvážela se do mnoha zemí světa včetně USA.

Nejmodernější podnik své doby

Také Benjaminův syn Karel se od mládí připravoval na dráhu lékárníka. Studoval v Praze i na pařížské Sorbonně. Podnik převzal po smrti svého otce v roce 1886. Sláva Pražské domácí masti rostla, a tak musel

brzy prostory rozšířit. Přikoupil sousední budovu a na jejím místě nechal vystavět nový novorenesanční dům vyzdobený sgrafity od Mikoláše Alše. Do přední části přesunul lékárnu a v zadním traktu zřídil na tehdejší dobu rozsáhlou farmaceutickou výrobu i unikátní chemickou laboratoř. Vznikla tak nejmodernější pražská lékárna své doby.

Karel Fragner dlouhodobě působil i v radě České lékárnické společnosti, inicioval i uspořádání pražské II. mezinárodní farmaceutické výstavy a zasazoval se o zřízení městské hygienické laboratoře, jakou znal například z Paříže. Roku 1899 sepsal lékárnickou učebnici, v níž shrnul své bohaté zkušenosti.

Pražská domácí masť

- Vař 2 skruply lesní pryskyřice.
- Gred a přidej 2,5 drachmy ibišťové masťi.
- 15 drachmy japonského vosku.
- 1,5 drachmy hovězího leje.
- Vše roztav, aby vznikla masť.
- Označ štítkem Pražská domácí masť.

Původní recept na výrobu Pražské domácí masťi, který se podle některých zdrojů dochoval

▶ Celkem 288 skruplů tehdy odpovídalo 96 drachmám neboli jedné lékárnické libře.

Etiketa Pražské domácí masťi se vyvíjela s dobou

Z lékárny do továrny za půl roku

K pokračování v profesi svého otce byl předurčen Karlův nejstarší syn Richard. Za první světové války však na italské frontě utrpěl vážná zranění. Na rodinnou tradici proto navázal studiem farmacie i nejmladší Jiří. Podnikatel, ale zejména vědec. Vystudoval na Univerzitě Karlově na magistra farmacie, na Vysokém učení technickém v Praze získal titul v chemicko-technologickém inženýrství a na Vysoké škole chemicko-technologické byl promován inženýrem chemie. V roce 1923 se stal doktorem chemických věd na Ústavu organické a analytické chemie.

Po ukončení studií a vojenské služby se Jiří Fagner rozhodl odjet na dlouhodobý studijní pobyt do Spojených států a získat zkušenosti v tamních chemických továrnách. Nicméně po smrti svého otce v roce 1926 se ze zámoří vrátil a podnik převzal.

Firma nadále rostla a výrobní sortiment se rozšiřoval, stejně jako investice do moderních způsobů propagace. Velký důraz kladl Jiří také na zvyšování kvality vyráběných léčiv a na standardizaci.

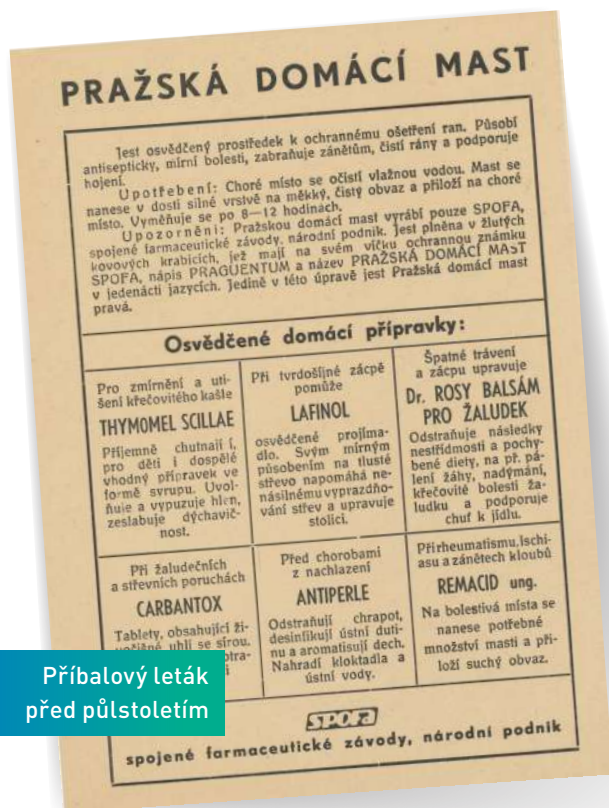
Z cest po celém světě si přivezl myšlenku na vybudování moderního farmaceutického závodu, který by se vyrovnal tehdejší světové špičce. Po detailní přípravě se všichni spolumajitelé rodinné firmy, tedy Jiří, jeho matka a sedm sourozenců, dohodli 4. října 1928 na vzniku veřejné obchodní společnosti. Ta měla nést jméno dědečka Benjamina, který před desítkami let lékárnou na Malostranském náměstí vybudoval.

Do čela nově vznikající továrny nastoupil právě Jiří. Jeho bratr Jaroslav, významný český architekt, se postaral o první návrh projektu. Švagr bankéř měl na starosti ekonomickou stránku výstavby.

Nejvhodnější lokalitou pro výstavbu nové továrny byly pozemky v Dolních Měcholupech u Prahy. Vlastní stavba začala v lednu 1930 a už o osm měsíců později, 15. srpna, byl slavnostně zahájen provoz. Ještě téhož dne ukončili Fragnerovi provoz lékárny na Malé Straně. Pouta s ní však nezpřetrhali. Válečný veterán Richard, který se na jejím chodu od smrti otce podílel a pomáhal i s vybudováním nové továrny, zde zůstal jako vedoucí lékárník.

Růst i v těžkých časech

Navzdory probíhající světové hospodářské krizi se firmě B. Fagner dařilo. Továrna byla moderně koncipovaná, měla na svou dobu velmi dobře vybavené laboratoře a její zprovoznění znamenalo přechod od klasické lékárny k průmyslové výrobě léčiv. Kromě vlastní přípravy účinných látek byl nadále důležitou součástí i výzkum a vývoj. Továrna měla jako jedna z mála vlastní výzkumná a kontrolní oddělení. Na vývoji spolupracovala s předními klinickými pracovišti, zejména s lékařskou fakultou Univerzity Karlovy. Během pár let vyvinula a patentovala řadu přípravků – namátkou léky proti syfilidě či proti močovým infekcím. Významnou součástí portfolia firmy byly vitamíny, jež byly na farmaceutickém trhu naprostou novinkou.

Příbalový leták
před půlstoletím

Jen ve 30. letech minulého století uvedla dolnoměcholupská továrna na trh okolo 160 přípravků. Stejně jako všechny další produkty firmy je široká veřejnost vnímala jako vysoce kvalitní. Ještě před dvaceti lety se více než dvě desítky těchto přípravků vyráběly.

V roce 1940 měla společnost B. Fragner už na 500 zaměstnanců, na konci druhé světové války pak ještě o polovinu víc. Továrna se stala útočištěm mladých talentovaných lidí ohrožených nacistickým režimem. Po uzavření českých vysokých škol zaměstnal Fragner řadu jejich pracovníků a studentů a zachránil je tím před nuceným nasazením v Německu. Mnozí z nich se po válce stali výraznými osobnostmi československé vědy a průmyslu. Byli vysokoškolskými profesory,

vědci či laureáty státních cen a často si uvědomovali, za kolik toho vděčí prozíravosti, podnikavosti a diplomatickým schopnostem Jiřího Fragnera.

Průkopníci s penicilinem i vitamíny

Během války se ve velkém také rozjela výroba vitamínů. Těch, které pouhých deset let předtím tak ohromily trh. Nyní společnost B. Fragner vyvinula mix vitamínů v želatinových kapslích, které se pak ve velkém množství dodávaly do věznic a koncentračních táborů.

V samém závěru války, na přelomu dubna a května 1945, vypukla v koncentračním táboře Terezín epidemie skvrnitého tyfu. Nakazila se jím zde třeba česká herečka Nataša Gollová, když tu už po válce coby dobrovolnice pomáhala nemocným. Fragnerova měcholupská továrna měla technologie potřebné k výrobě DDT a v rekordně krátké době, během 48 hodin, vytvořila výrobní jednotku, která byla schopná tento insekticid vyrobit. Během několika málo dní od vypuknutí epidemie se tak pomoc dostala přímo do Terezína. A už v průběhu května se podařilo dostat epidemii pod kontrolu.

V roce 1928 objevil Alexander Fleming penicilin – plíseň, která zabíjela okolní bakterie, jež měl v Petriho miskách. Až o jedenáct let později se ale anglickým vědcům podařilo penicilin izolovat. Článek o tomto úspěchu uveřejnil i švýcarský lékařský časopis, který se v roce 1942 dostal do rukou Jiřího Fragnera. Rychle

vytvořil pracovní skupinu, která se pustila do vývoje české verze penicilinu. Výzkum trval přibližně dva roky, než bylo možné přistoupit ke klinickým zkouškám. Přípravek nazvaný Mykoin BF-510 odvezl Jiří Fragner hned po válce do anglické továrny GLAXO, která penicilin komerčně vyráběla. Kontrolní oddělení vydalo stanovisko, že „preparát je srovnatelné kvality s penicilinem vyráběným komerčně v Anglii a USA“.

Československo se tak stalo vedle Francie druhou zemí evropského kontinentu, která měla technologii potřebnou ke komerční výrobě penicilinu. Pro jeho výrobu byl nově vybudován závod „Penicilinová výroba“ v Roztokách u Prahy, který zahájil provoz v roce 1949. Už ovšem bez Jiřího Fragnera.

Trochu jinak, ale přesto stále evropskou špičkou

Rychlý vzestup továrny B. Fragner nezastavila krize ani válka, ale poválečné znárodnění, které ji postihlo. Spolu s dvěma desítkami dalších firem se stala součástí Spojených farmaceutických závodů – SPOFA. Protože závod B. Fragner se svými 750 zaměstnanci a rozsáhlým majetkem byl vedoucím farmaceutickým výrobcem v celém Československu, stal se základem tohoto nového podniku. Jiří Fragner byl jmenován technicko-výrobním náměstkem generálního ředitele. Dva roky usiloval o přebudování mnoha nesusoudných podniků do jednoho výkonného celku. Vzhledem k tomu, že nad profesionalitou převládaly politické zájmy, šlo o těžko splnitelný úkol. V únoru 1948 byl Jiří Fragner označen za třídního nepřítele a na hodinu propuštěn.

O deset let později vznikl národní podnik Léčiva a dolnoměcholupský závod se stal jeho základem. Vzhledem k rostoucí poptávce po léčivech padlo v šedesátých letech rozhodnutí zvětšit jeho výrobní kapacitu. Rozsáhlá výstavba nového areálu měla umožnit rozšíření produkce na injekční přípravky, masti, krémy, a nakonec i tablety a kapsle. Po dokončení této rozsáhlé modernizace byla v roce 1979 měcholupská továrna opět na evropské úrovni.

Z národního podniku vznikla v roce 1993 akciová společnost Léčiva. Jejím spojením se slovenskou Slovakofarmou o dekádu později vznikla firma Zentiva. Ta je dodnes největším českým výrobcem léčiv a jedním z největších výrobců léků ve střední Evropě.

Z DOLNÍCH MĚCHOLUP DO CELÉHO SVĚTA

Přesně před dvaceti lety začala současná éra značky Zentiva. Ze silné české společnosti s dlouhou, i když trochu pošramocenou historií vznikla korporace světového významu. Těmi, kdo se o současnou podobu Zentivy v jejích novodobých dějinách zasloužili nejvíc, jsou Jiří Michal a skupina Advent International.

Díky Jiřímu Michalovi, tehdejšímu generálnímu řediteli, prošla pár let po revoluci společnost Léčiva velice úspěšně privatizací a později se, už pod jménem Zentiva, stala první českou firmou s emisí na pražské burze.

Vedení společnosti mělo jasnou vizi: vybudovat špičkového evropského výrobce generik. K tomu bylo třeba opět posílit výzkum a vývoj. I proto se firma spojila se společností Slovakofarma, která disponovala rozsáhlou chemickou výrobou, a s Výzkumným ústavem pro farmacii a biochemii (VÚFB).

Značka Léčiva musela, navzdory své dobré reputaci u nás, ustoupit plánům na

evropskou expanzi. Její diakritika byla totiž pro zahraniční trhy příliš komplikovaná. V roce 2004 proto byla společnost, jež vznikla spojením Léčiv a Slovakofarmy, zaregistrována pod jménem Zentiva.

O rok později Zentiva koupila předního rumunského výrobce generických přípravků Sicomed a v roce 2007 společnost Eczacıbaşı Generic Pharmaceuticals, což byl v té době třetí největší výrobce léčiv v Turecku se samostatným chemickým závodem.

Největší akcionář Zentivy se v roce 2008 rozhodl prodat svůj podíl. Novým vlastníkem se stala světová farmaceutická společnost Sanofi-Aventis. Díky ní se Zentiva stala evropským centrem pro generické přípravky.

Roku 2018 koupila Zentivu skupina Advent International. Díky silnému zázemí jednoho z největších kapitálových fondů dokázala Zentiva za posledních pět let ještě více posílit svoji pozici na trhu s generickými a volně prodejnými přípravky v Evropě i za jejími hranicemi. V dubnu roku 2019 koupila britskou společnost Creo Pharmaceuticals, v květnu pak následovala akvizice rumunské farmaceutické společnosti Solacium. Ve stejném roce přibýly do rozrůstající se

rodiny i středoevropská a východoevropská divize společnosti Alvogen. V následujících měsících otevřela Zentiva díky další akvizici výrobní závod v Indii.

Zásluhou této expanze působí dnes Zentiva ve 35 zemích se sítí 31 dceřiných společností a 7 poboček. Více než 1 900 členů obchodního týmu slouží každý den lékařům, lékárníkům a dalším pracovníkům ve zdravotnictví.

MĚNÍME ŽIVOTY LIDÍ NA CELÉM SVĚTĚ

Přes 600 miliónů balení léků každý rok. Stovky vědců, velké investice do výzkumu a vývoje i moderní vývojová centra a laboratoře. Tak vypadá společnost Zentiva dnes. Pomáhá nejen 100 miliónům lidí po celém světě, ale i mnoha zdravotním systémům, které by bez kvalitních a cenově dostupných generických léčiv nemohly fungovat.

Každý rok dodává Zentiva pacientům přes 600 miliónů balení léků a toto číslo stále roste. Firma tak postupně naplňuje svůj cíl: nabídnout přístup k lékům co největšímu počtu lidí na zemi. V současné době pomáhají léčiva nesoucí značku Zentiva přibližně 100 miliónům lidí po celém světě. Jen díky

kvalitním generickým lékům, takovým, které pražský podnik vyvíjí a vyrábí, je léčba dostupná stále většímu počtu pacientů. Svojí nízkou cenou výrazně snižují výdaje na zdravotnictví a pomáhají tak fungovat mnoha zdravotním systémům.

I proto Zentiva investuje do výzkumu a vývoje opravdu hodně. Není to „jen“ oněch 600 miliónů balení léků každý rok, ale i velké množství energie, času a nadšení každého jednotlivce. Jen díky tomu může Zentiva postupovat kupředu a stále zlepšovat technologie i receptury tak, aby léčba byla pro každého člověka co nejúčinnější, nejkomfortnější a cenově nej dostupnější.

Prvotřídní vědecké pracoviště

Vědě a výzkumu se ve firmě věnuje bezmála 200 odborníků, tedy každý osmý zaměstnanec. S mnoha dalšími experty pak spolupracují externě. K dispozici mají unikátní vývojové centrum, špičkové technologie i moderní laboratoře. Právě

zásluhou kombinace prvotřídního zázemí a talentovaných a zapálených odborníků může Zentiva dosahovat nejlepších výsledků.

V současné době je pražský podnik držitelem 47 platných patentů a užitných vzorů. A každý rok přináší pacientům až 20 nových léků.

V Zentivě se v současné době vyrábí okolo 500 molekul pro celý svět. Jen v roce 2022 uvedla na trh 152 molekul a kombinací, které rozšířily přístup k cenově dostupným a vysoce kvalitním lékům. Její největší síla je v léčích pro kardiologické a onkologické pacienty, pro diabetiky a dále pro léčbu dýchacích cest a centrální nervové soustavy. Velkou část portfolia tvoří volně prodejné léky.

SRDCE ZENTIVY JE STÁLE V PRAZE

I přes úspěšnou světovou expanzi si Zentiva drží většinu klíčových aktivit v České republice, konkrétně v dolnoměcholupském areálu. V tom, jenž za pár let oslaví už stoleté výročí.

V pražském sídle Zentivy pracuje 1 500 lidí. Kromě výrobního závodu zde sídlí i výzkumné a vývojové centrum a celosvětová centrála společnosti. Každý rok tady výrobní linku opustí téměř 135 miliónů balení léků. Další

továrny provozuje Zentiva v Rumunsku a Indii a zaměstnává lidi z více než 40 zemí světa.

Velikost, jíž společnost dosáhla, z ní dělá silného partnera pro mnohé zdravotní

systemy. V České republice je nejvýznamnější farmaceutickou společností – pokrývá zhruba pětinu trhu. To znamená, že 20 procent všech léků spotřebovaných v zemi nese logo Zentiva. Přitom podíl Zentivy na výdajích českého státu na zdravotnictví činí pouhých 0,66 procenta.

Stále pevnější je pozice Zentivy i v dalších zemích. V sousedním Německu je Zentiva

dodavatelem č. 1. Nedávno vstoupila na mnoho nových trhů a její léky jsou nově dostupné i v severských zemích, ve Španělsku, Nizozemsku a Rakousku.

Současně stále rozšiřuje portfolio v hlavních terapeutických oblastech. Má inovace v hojení ran, nová partnerství v onkologii i širší nabídku respiračních léků.

ZLEPŠOVÁNÍ STAVU ČESKÉ EKONOMIKY

Stále lepší dostupnost kvalitních léků však není jedinou stopou, kterou za sebou Zentiva ve světě zanechává. Aktivity společnosti mají výrazný dopad zejména na českou ekonomiku i na lidi, kteří zde žijí.

Díky silnému exportu Zentiva výrazně přispívá ke snižování salda zahraničního obchodu.

Vytváří tisíce pracovních míst, která se ukazují být, ve srovnání s jinými průmyslovými odvětvími v zemi, vysoce produktivní. Vypovídá o tom ukazatel produktivity práce. Jeden zaměstnanec ve zpracovatelském průmyslu ročně vyprodukuje přidanou hodnotu ve výši 0,9 miliónu korun. V automobilovém průmyslu to je 1,2 miliónu korun a obecně ve farmacii 2,4 miliónu. Přidaná hodnota každého zaměstnance Zentivy je pak ještě vyšší, a to 3,6 miliónu korun. Je tedy čtyřnásobná

ve srovnání s lidmi zaměstnanými ve zpracovatelském průmyslu.

Společnost Zentiva věří, že za tím stojí právě vysoká kvalifikace zaměstnanců a pracovní prostředí, které je v jejich práci plně podporuje. Uvědomuje si, že při plnění svých ambiciózních snů se bez kvalitních pracovníků neobejde ani v budoucnu. I proto dlouhodobě spolupracuje s více než 15 univerzitami a talentované vědce podporuje v jejich rozvoji a zájmech.

JEDINEČNÝ PROSTOR PRO MLADÉ VĚDCE

Zcela unikátní pak je projekt The Parc, vědecké pracoviště, které Zentiva založila. Nabízí postgraduální vzdělávání ve farmaceutickém výzkumu a zahraniční stáže a kombinuje to s praktickými průmyslovými i obchodními zkušenostmi.

Pharmaceutical Applied Research Center

Farmaceutický průmysl je jedním z nejrychleji rostoucích hospodářských sektorů. Je to dáno jednak specifickým životním cyklem výrobků, ale také stále se zpřísnující regulací a mnoha dalšími faktory, jako je třeba stárnutí populace. Ve světě je proto obvyklé, že se společnosti podílejí na výzkumu a vývoji

společně s akademiky. The Parc (Centrum aplikovaného farmaceutického výzkumu, Pharmaceutical Applied Research Center) je prvním takovým projektem v České republice.

Založila jej společnost Zentiva společně se třemi akademickými partnery: Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy a Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR.

Za čtyři roky existence má The Parc již 37 absolventů, kteří jsou velmi úspěšní a našli uplatnění v Zentivě, jiných českých společnostech nebo v zahraničí. Ke konci roku 2022 bylo ve studijním programu The Parc celkem 32 studentů.

MÁ PRÁCE JE I PO 40 LETECH RŮZNORODÁ, SPLNIL SE MI SEN

To říká Dana Petříková, která strávila celý svůj profesní život ve farmaceutickém průmyslu. Začínala v laboratoři ve VÚFB, později se zaměřila na farmakoekonomii a teď už více než 20 let pracuje v Zentivě v oddělení Lékové regulace. Stále ji to baví a naplňuje.

Kdy jste začínala v Zentivě pracovat?

Zentiva vznikla před 20 lety, v roce 2003. Ale ještě předtím, pod názvem Léčiva, koupila Výzkumný ústav pro farmacii a biochemii, kam jsem nastoupila po ukončení VŠCHT v roce 1983.

Nikdy vás nenapadlo, že byste šla jinam?

Samozřejmě že jsem měla příležitosti ke změně firmy, ale práce zde v Zentivě a v oblasti lékové regulace vůbec je neskutečně pestrá a člověk má stále příležitost učit se a vyzkoušet si spoustu nového, zkrátka profesně růst.

Láká práce ve vašem oboru i mladé?

Je obecně známé, že Zentiva je špičkovým výukovým pracovištěm. Žádná jiná farmaceutická firma u nás vám nedá příležitost naučit se komplexně všechno, od

vývoje přes registraci až po dodávání léků na trh. Nemusíte zůstat v jednom oddělení, můžete se posouvat a poznat tak celou firmu. V tomhle jsme opravdu unikátní a vidím, že i mladí lidé to vnímají. Je to pro ně cenná zkušenost, vlastně pokud nechtějí pracovat za hranicemi ČR, tak úplně jedinečná.

Baví vás práce s mladými kolegy?

Ano, velmi. Myslím, že je to určitý úkol nás starších pomoci mladým rychle se zapracovat a začlenit do týmu. Ostatně i my, pokud jsme měli to štěstí, jsme se od někoho učili.

Vypadáte, že jste v Zentivě naprosto spokojená...

Ano. Vlastně nedávno jsem si uvědomila, že z pracovního hlediska se mi splnil sen. Vše, co jsem si kdy říkala, že bych chtěla dělat, se mi v Zentivě vyplnilo.

U TOHO CHCI BÝT!

Takové rozhodnutí udělal na konci devadesátých let Arnošt Krška. Poslouchal právě tehdejšího ředitele, který plánoval, jak z podceňované lokální firmy udělat jednoho z největších evropských výrobců generik. „Myslím, že jsem měl a mám v tomto směru obrovské štěstí, a jsem za to neskutečně vděčný,“ hodnotí současný šéf české prodejní jednotky po více než čtvrt století.

Kdy jste začal v Zentivě pracovat?

V červnu 1998, tedy tehdy to byla společnost Léčiva a.s., de facto můj první zaměstnavatel. Nastupoval jsem jako medicínský reprezentant a byla to velmi zajímavá doba. Lékaři nás sice vnímali jako známého domácího výrobce, ale ve srovnání se světovými farmaceutickými giganty, kteří sem v devadesátých letech vstoupili, byly naše marketingové a prodejní postupy teprve v plenkách. Ale o to krásnější práce to byla, postupně se mezi ty velké firmy probíjovat.

Máte představu, kolik ředitelů jste zažil?

Přesné číslo už asi nedám dohromady. Ale byly mezi nimi pro mě velmi inspirativní osobnosti. Osobnosti, které měly jasnou

vizi, šly si za ní a měly obrovskou schopnost nadchnout a strhnout s sebou i ostatní. Ty se mi výrazně vryly do paměti a mám pocit, že od některých čerpám inspiraci dodnes.

Můžete říct, kdo nejvíc?

Když jsem zmínil rok mého nástupu, 1998, tak například vizí tehdejšího ředitele, Ing. Jiřího Michala, bylo z té malé české, poněkud podceňované lokální firmy udělat jednu z největších evropských generických firem. Tehdy mi to znělo trochu neuvěřitelně, ale řekl jsem si: „U toho chci být!“ A splnilo se mi to. A myslím, že jsme obecně měli všichni štěstí na ty, kdo ve vedení Zentivy byli a jsou, jinak by totiž tato společnost nebyla tam, kde je.

Nikdy vás to v Zentivě nepřestalo bavit?

Samozřejmě že za tu dlouhou dobu nějaká ta krize přišla, ale naštěstí zase odešla dřív, než jsem stačil něco podniknout. Měl jsem a mám také velké štěstí v tom, že jsem měl možnost projít si různé pozice. Takže jsem neměl moc příležitostí vyhořet nebo se nudit.

Co se vám na vaší práci líbí úplně nejvíc?

Pestrost – to je jedna z věcí, které mě na tom baví. Dostal jsem tu obrovské množství příležitostí vyzkoušet si různorodou práci. Žádný den není stejný jako ten předchozí. Dále pracujeme s léky, s něčím, co pomáhá lidem, dokonce zachraňuje životy. To už samo o sobě je skvělé. Baví mě lidi kolem mě. Měl jsem v naprosté většině vždy štěstí na skvělé kolegy a inspirativní šéfy. Díky této práci jsem se dostal do různých koutů České republiky a Slovenska, poznal spoustu výborných lékařů, sester, zajímavých pracovišť... Když tak nad tím přemýšlím, myslím, že jsem měl a mám v tomto směru obrovské štěstí. Jsem za to neskutečně vděčný.

Jak vnímáte fakt, že ve vašem pracovním kolektivu patříte k těm starším?

Samozřejmě když vidím, jakou energii přinášejí noví, mladí kolegové, co a jakým způsobem zvládají, ale i jak si třeba umí udržet rovnováhu mezi rodinou a prací – tak to je pro mě vždy inspirující. Myslím, že bych se bez toho neobešel. I mně to pomáhá se udržovat v dobré pracovní kondici.

DEN LÉČBY OD ZENTIVY V PRŮMĚRU ZA 5 KORUN

Ve výrobě generických léčiv patří Zentiva ke světové špičce. Právě generické léky totiž zajišťují širší dostupnost přípravků lidem, kteří je potřebují. Často za nižší cenu nebo s rychlejší účinností, než měl původní lék.

Ze všech léků dodávaných v Evropě je přibližně 80 procent generik a biosimilárních léků (biologických léků podobných originálu). Přitom tvoří méně než 20 procent celkových nákladů na léky.

Generika jsou mladší, a proto i dravější sourozenci originálních patentovaných léků. Může jít o přípravky s naprosto stejnými vlastnostmi, ale mohou se i lišit.

Životní cyklus léků je oproti jiným výrobkům velice specifický. Léčivo, které některá z farmaceutických firem vyvine a uvede na trh, zůstává po mnoho let chráněno patentem. Často je drahé a kvůli omezené distribuci i těžko dostupné. Jakmile patent

vyprší, smí se do jeho výroby pustit i další společnosti na trhu. Abychom byli schopni lékařům i jejich pacientům dodat generickou obdobu originálního léku ve chvíli, kdy mu vyprší patent, musíme na jeho vývoji začít pracovat několik let předtím. Proto nelze mluvit o generikách jako o kopiích, protože generická firma musí na složení léku i jeho výrobní postup přijít sama a jít přitom svou originální cestou, což představuje náročný výzkumný proces.

Na generických firmách také je, aby se postaraly o další lékové formy, v nichž je lék prodáván. Každý pacient totiž preferuje jiný způsob užívání – někomu vyhovuje sirup, jiný chce tablety nebo kapky.

Schválení těchto nových léčiv podléhá stejně přísným procedurám, jakým podléhají při svém schvalování originální léky. Výrobce generik musí u každého z přípravků prokázat nejenom to, že obsahuje stejné množství účinné látky jako originál, ale zejména to, že se v těle pacienta chová naprosto stejným způsobem. Na výrobu léků velmi přísně dohlíží Státní úřad pro kontrolu léčiv (SÚKL) a bez jeho schválení se na trh žádný léčivý přípravek nedostane.

V roce 2022 dosáhl náš vývojový tým klíčového milníku v podobě vůbec prvního generika s přidanou hodnotou od Zentivy. Tento lék je registrovaný ve Spojeném království a zemích EU. Jedná se o život zachraňující onkologickou léčbu, která zajišťuje vstřebávání účinné látky bez ohledu na kyselost v žaludku změněnou přírodními podmínkami nebo vlivem souběžně podávaných léků. Lék se používá k léčbě lidí s chronickou myeloidní leukémií a lidí s akutní lymfoblastickou leukémií.

CO JSOU SUPERGENERIKA NEBO LI GENERIKA S PŘIDANOU HODNOTOU?

Jde o generika s přidanou hodnotou, tedy generické léky, které díky inovativní formě nebo obsahu více účinných látek v jedné tabletě přinášejí pacientovi komplexnější a lepší účinek ve srovnání s běžnými generiky. Může jít například o léky s rychlejším nástupem účinku, s prodlouženým uvolňováním nebo s dalšími výhodnými vlastnostmi. Mohou obsahovat nižší množství účinné látky než originální léčivo, ale přitom dosahovat v krvi stejných hladin jako originál, čímž méně zatěžují organismus a zároveň snižují vliv léčiva na životní prostředí. Dalšími možnostmi jsou nové kombinace dvou nebo více účinných látek, popřípadě použití léčiva v nové, inovativní lékové formě (sirup, náplast, inhalátor...).

Ze všech těchto důvodů zaměstnává Zentiva ve vývojovém centru bezmála 200 špičkových vědců a každoročně investuje do jejich práce přes půl miliardy korun. Každý rok můžeme díky tomu přihlásit řadu nových patentů. A poskytnout původně drahé léky levněji, široké veřejnosti. Zdravotní systémy zemí, jako je Česká republika, mohou fungovat právě díky dodávkám kvalitních generických léků. Zásadně snižují výdaje zdravotnictví a zachovávají jeho udržitelnost.

NĚKTERÉ LÉKY ZENTIVY JSOU NA TRHU PŘES 50 LET

Kolegů, kteří do naší společnosti nastoupili před několika desetiletími, máme hodně. Stejně překvapivě vysoký je i počet léků, které v Zentivě stále vyrábíme a jež měly svoji premiéru v hluboké minulosti. Patří mezi ně například Heparoid, Guajacuran nebo Celaskon. Na farmaceutickém trhu se drží již od roku 1969.

Vývoj jejich obalů krásně odráží obrovský posun, kterým náš obor za tu dobu prošel. Nejen pokud jde o vzhled, ale hlavně informace, které musí být na každé krabičce uvedeny. Jednou z nich je třeba povinnost uvádět název léku na vnějším obalu také Braillovým písmem.

Vzhledem k důležitosti informací, které každá krabička nese, schvaluje každý její návrh SÚKL. Údaje totiž musí být nejen kompletní, ale také uvedené ve správném pořadí a dobře čitelné.

Věděli jste, že...?

- Pokud chce výrobce na krabičce produktu graficky znázornit, kde všude jeho lék pomáhá, není možné, aby si vybral jen jednu z indikací. Buď všechny, nebo žádnou.
- Obrázky léků či aplikačních pomůcek musí přesně odpovídat realitě.
- Úplně zakázané jsou obrázky, které s přípravkem nesouvisí a působily by dojmem reklamy. Třeba ilustrace zobrazující květiny, východ slunce nebo kresba pohádkové postavičky na krabičku nesmí.

CELASKON – vývoj obalu od roku 1962 do současnosti ¹

GUAJACURAN – vývoj obalu od 80. let do současnosti ²

PRODUKTY, KTERÉ SE DRŽÍ UŽ DESÍTKY LET

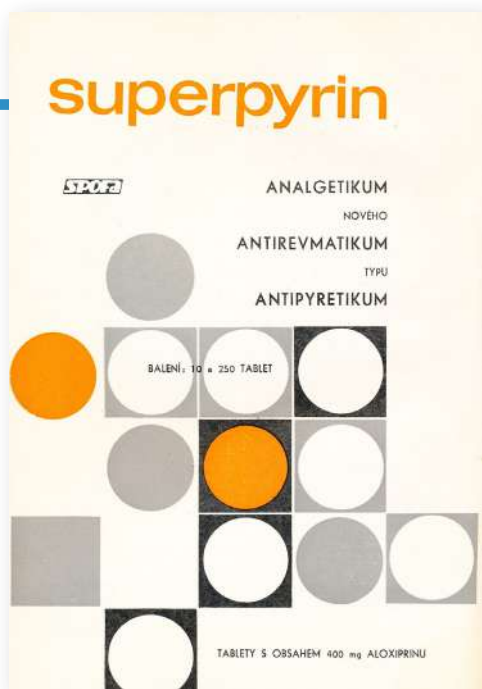

HEPAROID – vývoj obalu od roku 1976 do současnosti ³

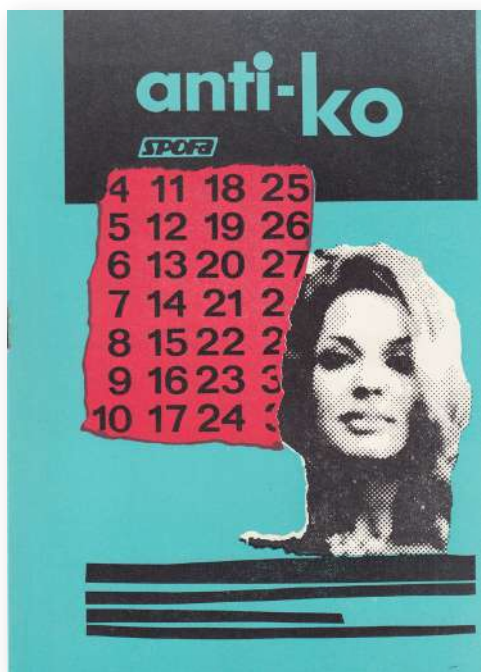

Inzeráty Benjamin Fragnera v Lékárnickém kalendáři (1887 a 1889)

B-komplex Zentiva je doplněk stravy.

Informační letáky k lékům z 80. let

- ¹ Celaskon je lék k vnitřnímu užití. Obsahuje kyselinu askorbovou. Čtěte pečlivě příbalovou informaci.
- ² Guajacuran je lék k vnitřnímu užití. Obsahuje guaifenesinum. Čtěte pečlivě příbalovou informaci.
- ³ Heparoid je lék k vnějšímu použití. Obsahuje heparinoidum S. Čtěte pečlivě příbalovou informaci.

BUDOUCNOST? DOSTUPNĚJŠÍ LÉKY PRO LIDI, KTEŘÍ JE POTŘEBUJÍ

Máme tisíce zaměstnanců po celém světě a nespočet obchodních partnerů. Hlavně však desítky miliónů lidí, kteří naše léky každý den užívají. Proto jsou právě lidé srdcem společnosti Zentiva.

Rodina Fragnerových dávala svému podniku, z nějž později Zentiva vyrostla, vše. Ve svých kořenech tuto oddanost a silné odhodlání cítíme. A jsme přesvědčeni, že bez nich by se jim nikdy tak nedařilo. Základy, které naší společnosti všichni Fragnerovi během svých životů dali, jsou pevné, stabilní a dávají nám velkou jistotu a důvěru do budoucna. Zároveň nám jasně ukázaly, jaké kvality tato firma potřebuje, díky jakým je schopná tak mimořádně růst a prosperovat. Nadšení, prozíravost a praktická podnikavost skloubené s mimořádným důrazem na kvalitu a zájmem o inovace jsou základním pilířem.

Fragnerovi je navíc obohatili o výjimečný talent, špičkové vzdělání v oboru a zkušenosti, které po mnoho let sbírali v evropských i amerických podnicích.

Zentiva v současné době zaměstnává jen v České republice 1 500 lidí. Lidí, z jejichž nadšení, odhodlání, talentu i bohatých zkušeností by měli Fragnerovi radost. Jsme skutečně hrdí na týmy expertů, které se nám podařilo v Zentivě sestavit. Ať jde o oblast výzkumu a vývoje, o prodej nebo samotnou výrobu.

Zentiva stojí na lidech

Navzdory tomu, jak velcí jsme, je pro nás v našem podnikání nejdůležitější lidskost. Lidé jsou v jádru všeho, co děláme. Záleží nám na našich pracovnících, zákaznících, partnerech i naší planetě. A všechna rozhodnutí i naše plány do budoucna vnímáme právě touto perspektivou.

Jako klíčový faktor mezilidských vztahů vnímáme důvěru a odpovědnost. Jsme hrdí, že jsme důvěryhodným a spolehlivým partnerem, a to jak pro naše obchodní kontakty, tak pro koncové zákazníky. Své obchodní partnery si pečlivě vybíráme. Spolupracujeme pouze s kvalifikovanými a renomovanými subjekty, které jednájí v plném souladu s našimi vnitřními hodnotami a zásadami. Proces prověřování našich partnerů je důkladný a plný náročných požadavků.

Neméně pečlivě vybíráme své spolupracovníky. Po celém světě zaměstnává Zentiva na 4 800 lidí. I po nich požadujeme vysoké morální a etické kvality odpovídající našim vnitřním hodnotám. Dbáme na to, aby všichni naši zaměstnanci měli rovné možnosti. Všichni by se u nás měli cítit vítáni. Rádi každému jednotlivci dopřáváme možnost být sám sebou, přispívat dle svých nejlepších možností a schopností. Jsme přesvědčení, že právě rozmanitost je zdrojem velké síly a energie.

Se silou jde i odpovědnost

Takto pevně vybudované základy nám pak v Zentivě umožňují plně se soustředit na ty, kdo to potřebují nejvíc: Na pacienty, kteří naše výrobky užívají. Uvědomujeme si, jak výrazně mohou ovlivnit jejich životy. A že každé naše rozhodnutí má vliv na budoucnost. Proto stále postupujeme s vědomím, že musíme zabezpečit dostupnou léčbu všem pacientům. Jelikož léčba má být pro každého pacienta právem, nikoliv výsadou.

**KAŽDÝ ČLOVĚK
NA PLANETĚ
BY MĚL MÍT PŘÍSTUP
K LÉKŮM, KTERÉ
POTŘEBUJE.**

ZENTIVA

www.zentiva.cz

ID 605861/2023/09